

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl samosoudkyní JUDr. Alenou Hockou v právní věci *žalobce: J. I., bytem K., zastoupeného: JUDr. Josefem Kašparem, advokátem, se sídlem Jáchymovská 27/114, 360 01 Karlovy Vary, proti žalované: Česká správa sociálního zabezpečení, se sídlem Křížová 25, 225 08 Praha 5 (dále jen ČSSZ), v řízení o žalobě ze dne 17.9.2013 proti rozhodnutí žalované ze dne 22.7.2013 č.j. X o starobní důchod,*

t a k t o :

- I. **Žaloba se zamítá.**
- II. **Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í :

Včasnou žalobou ze dne 17.9.2013 se žalobce domáhá přezkoumání napadeného rozhodnutí žalované ze dne 22.7.2013 č.j. X, protože s ním nesouhlasí, neboť dle něho je rozhodnutí nezákonné, neboť je po obsahové stránce chybné, vychází z chybně zjištěného skutkového stavu věci, zejména spočívá na nesprávném právním posouzení věci a byl jím ukrácen na svých právech. Také namítal, že podmínka zaměstnání 10ti let v IAA kategorii je diskriminační, neboť znevýhodňuje pracovníky s vyšším pracovním nasazením oproti zaměstnancům, kteří v podzemí odpracovali potřebný počet směn v delším časovém období. Starobní důchod mu byl přiznán na základě rozhodnutí o odstranění tvrdosti zákona, ale nárok nebyl přiznán od správného data, neboť žalovaná vznik nároku nedovodila ze zákona a z nařízení vlády č. 363/2009 Sb., ale důchod přiznala od data, vztahujícího se k žádosti o odstranění tvrdosti zákona, tj. od 1.10.2012. Opakovaně poukazoval na skutečnost, že nárok na důchod mu vznikl podle obecně závazných právních předpisů, když splnil všechny

podmínky nařízení vlády č. 363/2009 Sb. (*vykonával zaměstnání v uranovém dole se stálým pracovištěm pod zemí v IAA kategorii od 5.4.1983 do 31.8.1992, kdy dosáhl nejvyšší přípustné expozice dne 29.8.1992; odpracoval 2.034 směn, tedy přesáhl požadavek 1.981 směn; nesplnil podmínku na přiznání starobního důchodu v 55 letech*) a dosáhl důchodového věku 58 let a 2 měsíce ke dni 23.6.2012, zatímco žalovaná je toho názoru, že uvedené nařízení vlády na něho nedopadá. Také bylo namítáno, že z napadeného ani prvostupňového rozhodnutí není zřejmé, jakým způsobem byl jeho důchod stanoven a je přesvědčen, že do výpočtového základu nebyl zohledněn vyměřovací základ za rok 2012, ač pro takový postup není dán objektivní důvod. Závěrem bylo navrženo zrušení rozhodnutí ze dne 22.7.2013 pro nezákonnost a vrácení věci žalované, rovněž byla požadována náhrada nákladů řízení bez specifikace. (*K žalobě byla připojena mimo jiné i kopie napadeného rozhodnutí.*)

*Napadeným rozhodnutím ze dne 22.7.2013 č.j. X žalovaná zamítla námitky žalobce a potvrdila rozhodnutí ČSSZ č.j. X ze dne 17.4.2013, jímž žalobci zamítla žádost o změnu výše starobního důchodu pro nesplnění podmínek § 56 odst. 1 písm. b) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění (dále jen **zákon**). V obsáhlém odůvodnění rozhodnutí ze dne 22.7.2013 bylo zdůrazněno, že starobní důchod byl žalobci přiznán rozhodnutím ČSSZ ze dne 18.2.2013 ve výši 13.008,-Kč měsíčně od 1.10.2012 v souladu s pověřením ministra práce a sociálních věcí České republiky podle ust. § 4 odst. 3 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, podle § 29 odst. 1, § 74 a § 56 odst. 1 písm. b) zákona, když mu nevznikl nárok na starobní důchod v souladu se zákonem, ale pouze za použití tvrdosti klauzule podle § 4 odst. 3 zákona č. 582/1991 Sb. a datum přiznání se stanovilo v souladu s pověřením uvedeného ministra vydaným ČSSZ pro účely aplikace této klauzule na první den kalendářního měsíce následujícího po měsíci, v němž byla žádost o odstranění tvrdosti doručena (14.9.2012), tudíž na 1.10.2012. Žalobce podal žádost o změnu data přiznání starobního důchodu a o přepočítání výše přiznaného starobního důchodu na 23.6.2012 a o jeho navýšení, opíraje se o nařízení vlády č. 363/2009 Sb. a navrhl, aby byl stanoven jeho nárok na důchod dle předpisů platných ke dni 31.12.1995, případně též dle předpisů platných před 1.10.1988, a byla mu pro stanovení výše procentní výměry započtena také doložená doba. Dále bylo uvedeno, že žalobce dosáhne důchodového věku dle přílohy k zákonu v 63 letech a 2 měsících dne 23.6.2017, proto k datu 23.6.2012 důchodového věku nedosáhl, a tím mu nárok na starobní důchod podle § 28 a násl. zákona nevznikl. Dle spisové dokumentace a potvrzení o skutečnostech rozhodných pro odstranění tvrdosti zákona při žádostech o přiznání nebo úpravě starobního důchodu některým horníkům ze dne 16.10.2008 pracoval žalobce v zaměstnání v IAA pracovní kategorií do 31.8.1992, takže podmínka § 174 odst. 2 písm. a) zákona č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, nebyla splněna. Vzhledem k tomu, že podmínky § 174 odst. 2 zákona č. 100/1988 Sb. žalobce nesplnil, nárok na snížení důchodového věku dle § 74 zákona mu nenáleží. Žalovaná souhlasila s názorem žalobce, že dopad příslušných v rozhodnutí citovaných ustanovení je velmi tvrdý na některé ze skupin horníků, avšak právě z těchto důvodů je možné požádat o odstranění tvrdosti, což žalobce učinil, a přiznat starobní důchod bez splnění zákonných podmínek. Výpočet starobního důchodu dle § 4 odst. 3 zákona č. 582/1991 Sb. se stanovuje podle zákona ve spolupráci s pověřením k odstranění tvrdosti. Jelikož předmětem tohoto řízení není výpočet starobního důchodu, který byl proveden v řízení ukončeném rozhodnutím ze dne 18.2.2013, jež nadále zůstává v platnosti a proti němuž žalobce nepodal námitky, má se za to, že s jeho provedením*

souhlasil a ČSSZ není oprávněná se jím dále zabývat, jelikož nebyly shledány důvody ke změně data přiznání v tomto řízení, nelze proto vyhovět námitkám žalobce ohledně provedení výpočtu starobního důchodu a jeho vysvětlení včetně aplikace konkrétních ustanovení. Závěrem bylo uvedeno, že odchýlný postup by znamenal neoprávněnou výhodu ve prospěch žalobce, která by vytvořila nedůvodný rozdíl ve skutkově obdobných případech, což by bylo v přímém rozporu s § 2 odst. 4 správního řádu (zákon č. 500/2004 Sb.).

Žalovaná ve vyjádření k žalobě dne 11.10.2013 závěrem navrhla zamítnutí žaloby a uvedla mimo jiné, že na základě § 4 odst. 3 zák. č. 582/91 Sb. byla pověřena příkazem ministra práce a sociálních věcí č. 30/2006 (*účinnost 25.11.2006*) ve znění Dodatků, aby ve své působnosti odstraňovala některé tvrdosti, které by se vyskytly při provádění sociálního zabezpečení v oblasti důchodového pojištění. Nejedná se tedy o svévolný výklad právní normy žalovanou, jak uvádí žalobce. O žádostech o odstranění tvrdosti zákona je podle uvedeného pověření žalovaná oprávněna mj. rozhodovat případy, kdy důvodem nesplnění získání potřebné doby zaměstnání v I AA ktg. byly kromě tam uvedených důvodů důvody zdravotní. Rozšířeným výkladem a Dodatkem k cit. příkazu ministra dospělo MPSV (*ministerstvo práce a sociálních věcí*) k tomu, že se pro tyto účely zdravotními důvody rozumí důvody uvedené v § 37 odst. 1 písm. a) zák. práce ve znění do 31.12.1992, tedy i dosažení nejvyšší přípustné expozice v uranových i neuranových dolech. Je prominuta podmínka trvání zaměstnání I. prac. kategorie k 31.12.1992. Jedinou podmínkou pro aplikaci takto rozšířeného výkladu ve prospěch pojištěnců je pouze skutečnost, že starobní důchod podle rozšířeného výkladu je možno získat na základě žádosti o odstranění tvrdosti zákona a přiznat od prvního dne kalendářního měsíce následujícího po měsíci, do něhož spadá den doručení žádosti o odstranění tvrdosti zákona do ČSSZ nebo MPSV (nejdříve od účinnosti rozšiřujícího výkladu od 1.9.2008). Z uvedeného je zřejmé, že žalovaná postupovala v souladu s obecně závaznými právními předpisy a pokud došlo k jejich výkladu správním orgánem, jednalo se o výklad extenzivní, tedy ve prospěch žalobce.

Ze zaslaného dávkového spisu vedeného žalovanou ohledně žalobce vyplývá, že napadené rozhodnutí ze dne 22.7.2013 bylo žalobci doručeno dne 29.7.2013 a obsah spisu odpovídá skutečnostem uvedeným v napadeném rozhodnutí i ve vyjádření žalované ze dne 11.10.2013. *Ze založeného rozhodnutí ze dne 18.2.2013* vyplývá, že jím žalovaná na základě pověření ministra práce a sociálních věcí ČR dle § 4 odst. 3 zákona č. 582/1991 Sb. rozhodla tak, že podle § 29 odst. 1, § 74 a § 56 odst. 1 písm. b) zákona od 1.10.2012 přiznala žalobci starobní důchod ve výši 13.008,-Kč měsíčně, který se od ledna 2013 zvyšuje na 13.165,-Kč s odůvodněním, že procentní výměra důchodu ke vzniku nároku na důchod za 42 roků činí 10.738,-Kč (*dle zákona č. 100/1988 Sb. by činila pouze 4.116,-Kč*) a základní výměra činí 2.270,-Kč; dále bylo uvedeno, že žádost o odstranění tvrdosti zákona byla ČSSZ doručena dne 14.9.2012, proto byl starobní důchod přiznán od 1.10.2012, neboť jej lze přiznat nejdříve od prvního dne kalendářního měsíce následujícího po měsíci, do něhož spadá den doručení žádosti ČSSZ nebo MPSV (*proti tomuto rozhodnutí nebyly žalobcem námitky podány*). Dle založeného osobního listu důchodového pojištění žalobce od 1.9.1969 do 1.10.2012 získal po snížení náhradní doby pojištění 42 roků a 2 dny.

Následně žalobce v podání ze dne 13.11.2013 setrval na podané žalobě, vyjádřil svůj názor v této věci, nesouhlasil s argumentací žalované ohledně toho, že podle ní v jeho případě nelze aplikovat nařízení č. 363/2009 Sb., čímž reálně dochází ke krácení na jeho právech přiznáním důchodu od pozdějšího data než má nárok a dále ke krácení výše důchodu v důsledku skutečnosti, že nedošlo k dopočtení let, které mu měly být dopočteny. Přitom žalovaná se ve svém rozhodnutí nijak nezabývá skutečností, že byl žalobce důchodově pojištěn o pět měsíců déle, než je uváděno a zohledněno (*specifikace však žalobcem uvedena nebyla*). Závěrem žalobce souhlasil s tím, aby ve věci bylo rozhodnuto bez nařízení jednání a požadoval na nákladech řízení celkem částku 4.719,-Kč za 3 úkony právní služby a režijní paušál společně s 21% DPH.

V reakci na podání žalobce žalovaná dne 26.11.2013 uvedla, že žalobce v replice nepředložil žádné nové důkazy, na jejichž základě by mohla dospět k odlišnému právnímu názoru, než který zastává a uvedla jej v předchozím vyjádření, tedy nadále trvá předmět sporu – dva odlišné právní názory. Závěrem souhlasila s rozhodnutím věci bez nařízení jednání.

Žalobce poté dne 6.12.2013 setrval na podané žalobě a vyjádřil nesouhlas s argumenty žalované a požadoval celkové náklady řízení ve výši 6.292,-Kč za 4 úkony právní služby s příslušenstvím a DPH .

Podle § 4 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, v platném znění (dále jen *s.ř.s.*), soudy ve správním soudnictví rozhodují o žalobách proti rozhodnutím vydaným v oblasti veřejné správy orgánem moci výkonné, orgánem územního samosprávného celku, jakož i fyzickou nebo právnickou osobou nebo jiným orgánem, pokud jim bylo svěřeno rozhodování o právech a povinnostech fyzických a právnických osob v oblasti veřejné správy, (dále jen *správní orgán*). Ve věcech důchodového pojištění rozhoduje specializovaný samosoudce, který má práva a povinnosti předsedy senátu (§ 31 odst. 2, 3 s.ř.s.).

V této věci se žalobce podanou žalobou domáhá zrušení napadeného rozhodnutí ze shora uvedených důvodů. Soud pak na základě všech shora zjištěných skutečností dospěl k závěru, že *žaloba proti napadenému rozhodnutí žalované ze dne 22.7.2013 není důvodná s ohledem na níže uvedené.*

Žalobce dosáhl přiznání starobního důchodu toliko na základě podané žádosti ze dne 12.9.2012 (*ČSSZ doručena dne 14.9.2012*) o odstranění tvrdosti při provádění zákona ve věci přiznání starobního důchodu z IAA uran podle Příkazu ministra č. 30/2006 a jeho Dodatků č. 1-7 , když rozhodnutím ze dne 18.2.2013 shora citovaným bylo jeho žádosti vyhověno a starobní důchod mu byl přiznán od 1.10.2012 dle uvedeného příkazu, který byl soudu žalovanou poskytnut, neboť jej *lze přiznat nejdříve od prvního dne kalendářního měsíce následujícího po měsíci, do něhož spadá den doručení žádosti ČSSZ nebo MPSV a den přiznání důchodu se považuje za den vzniku nároku na tento důchod.* Žalovaná se uvedeným řídila, jak je ostatně její povinností, a žalobci starobní důchod přiznala od 1.10.2012, proto *tento den je nutno považovat za den vzniku nároku na tento důchod.*

V postupu žalované, která o žádosti žalobce ze dne 28.3.2013 o změnu data přiznání důchodu (přiznat starobní důchod od 23.6.2013) a o přepočet výše přiznaného důchodu rozhodla dne 17.4.2013, kdy ji zamítla pro nesplnění podmínek § 56 odst. 1 písm. b) zákona, soud neshledal pochybení, jelikož s ohledem na shora uvedené žalobci vznikl nárok na starobní důchod až 1.10.2012 a to pouze díky rozhodnutí ve smyslu § 4 odst. 3 zákona č. 582/1991 Sb. (odstranění tvrdosti zákona), tudíž nelze změnit datum přiznání tohoto důchodu.

V této věci soud nemohl vyhovět žalobě s požadavkem na zrušení napadeného rozhodnutí žalované s ohledem na všechny zjištěné rozhodné skutečnosti i přes žalobcem opakovaně vyjádřené přesvědčení o správnosti jeho názoru, že splňuje podmínky pro přiznání starobního důchodu již k 23.6.2012, jelikož takový požadavek není v souladu s platnou právní úpravou k rozhodnému datu. ČSSZ proto nepochybila, když námitky žalobce zamítla a dostatečným i srozumitelným způsobem se s nimi vypořádala v odůvodnění rozhodnutí ze dne 22.7.2013 v takovém rozsahu, aby jej pochopil i laik, který obsah hodlá pochopit. Soud se plně ztotožnil s obsahem citovaných vyjádření žalované i s odůvodněním napadeného rozhodnutí, proto pro stručnost na ně odkazuje, jelikož odpovídají platné právní úpravě a jsou známy všem účastníkům tohoto řízení.

Žalobce neprokázal důvodnost žaloby, když soud nezjistil, že by žalovaná v jeho věci nepostupovala v souladu s příslušnými zákony, tj. zejména zákonem č. 155/1995 Sb. a uvedeným příkazem ministra práce a sociálních věcí s dodatky, přestože je přesvědčen o opaku. Námitka žalobce, že mu do výpočtového základu nebyl zohledněn vyměřovací základ za rok 2012, ač pro takový postup není dán objektivní důvod, je také nedůvodná s ohledem na znění § 18 odst. 1 zákona, dle něhož *rozhodným obdobím pro stanovení osobního vyměřovacího základu je období, které začíná kalendářním rokem bezprostředně následujícím po roce, v němž pojištěnec dosáhl 18 let věku, a končí kalendářním rokem, který bezprostředně předchází roku přiznání důchodu, pokud se dále nestanoví jinak.* Z citace zákona je zcela jasné, že jestliže byl žalobci přiznán starobní důchod od 1.10.2012, tedy pouze pro výpočet důchodu bylo vycházeno z příjmů bezprostředně předcházejícího roku, tj. roku 2011, jímž končí období pro stanovení osobního vyměřovacího základu. Pokud by nebylo vyhověno žádosti žalobce za použití institutu odstranění tvrdosti zákona, žalobci by starobní důchod nebyl přiznán ani od 1.10.2012, jelikož nesplnil zákonem stanovené podmínky. Je zcela zřejmé, že žalobci nevznikl nárok na starobní důchod, který by mu náležel dle zákona od jím požadovaného data 23.6.2012, když před vydáním rozhodnutí ze dne 18.2.2013 o přiznání starobního důchodu od 1.10.2012 bylo nepochybně důkladně přezkoumáno, zda žalobce splňuje či nikoli podmínky pro přiznání tohoto důchodu, neboť v kladném případě by nebylo využito oprávnění uvedeného ministra pro vydání předmětného rozhodnutí. Není ani rozhodující, že žalobci z napadeného rozhodnutí ze dne 22.7.2013 není zřejmé, jakým způsobem byl starobní důchod stanoven, jelikož tímto rozhodnutím byly zamítnuty jeho námitky proti rozhodnutí ze dne 17.4.2013 o zamítnutí žádosti o změnu data přiznání starobního důchodu a jeho přepočet, tudíž nebyl dán důvod zabývat se způsobem výpočtu již přiznaného důchodu s ohledem na předmět řízení. Soud se v této věci přiklonil s ohledem na znění zákona k názoru žalované shora uvedenému, když bez rozhodnutí ministra o odstranění tvrdosti zákona by žalobce neměl nárok na starobní důchod ani od 1.10.2012, ale až od 23.6.2017, kdy dosáhne dle platného zákona důchodového věku 63 let a 2 měsíce.

Krajský soud v Plzni, který tímto omlouvá délku řízení způsobenou objektivními okolnostmi, ze shora uvedených důvodů, proto *žalobě žalobce nepřisvědčil a žalobu zamítl podle § 78 odst. 7 s.ř.s.* (soud zamítne žalobu, není-li důvodná), jak vyplývá z výroku I. rozsudku, jelikož *napadené rozhodnutí žalované ze dne 22.7.2013 shledal jako věcně správné a odpovídající zákonu*, když žalobce neprokázal jím tvrzené pochybení žalované a dostatečným způsobem se žalovaná vypořádala i se všemi jeho námitkami proti rozhodnutí ze dne 17.4.2013, přičemž s její argumentací se ztotožnil i soud, neboť je v souladu s platným zákonem, jímž je povinna se řídit žalovaná i soud.

Žalobce ve věci neměl úspěch a správní orgán nemá právo na náhradu nákladů řízení ze zákona, soud proto rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, jak vyplývá z ust. § 60 odst. 1 a 2 s.ř.s. (*výrok II. rozsudku*).

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost *ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení* ve dvou písemných vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, 657 40 Brno, který o kasační stížnosti rozhoduje.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. *Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.*

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Plzni dne 31. prosince 2014

JUDr. Alena Hocká
samosoudkyně